

การศึกษาความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติของมารดา
เกี่ยวกับการให้ภูมิคุ้มกันโรคแก่เด็กวัยทารกถึงวัยก่อนเรียน
ในเขตจังหวัดสงขลา

*Knowledge, Attitude and Practice of Mothers Concerning
Immunization in Infant to Preschool
Children in Songkla Province.*

วรรณิ จันทรสว่าง
สุชาดา วิไลยธำมาตย์

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ ของมารดาเกี่ยวกับการให้ภูมิคุ้มกันโรคแก่เด็กวัยทารกถึงวัยก่อนเรียนในเขตจังหวัดสงขลา และ ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และทัศนคติของมารดาเกี่ยวกับการได้รับภูมิคุ้มกันโรคของเด็ก ประชากรที่ศึกษาคือ มารดาที่อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดสงขลา และมีบุตรคนสุดท้ายอายุระหว่าง 7 เดือน ถึง 6 ปี การเลือกกลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจงจากมารดาที่มาใช้บริการตรวจรักษา ณ โรงพยาบาลอำเภอในเขตจังหวัดสงขลา ได้จำนวนทั้งสิ้น 293 ราย

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ความรู้เรื่องโรคฉี่หนู คอตีบ บาดทะยัก ไอกรน และโปลิโอ พบว่ามารดา ร้อยละ 84.30 มีความรู้เรื่องโรคดังกล่าว โดยร้อยละ 64.85 มีความรู้ในระดับต่ำ ร้อยละ 16.04 มีความรู้ในระดับปานกลาง และร้อยละ 3.41 มีความรู้ในระดับดี ส่วน มารดาที่ไม่มีความรู้ มีร้อยละ 15.70

ความรู้เรื่องการให้ภูมิคุ้มกันโรคฉี่หนู คอตีบ บาดทะยัก ไอกรน และโปลิโอ พบว่า ร้อยละ 72.02 ของมารดามีความรู้เรื่องการให้ภูมิคุ้มกันโรคดังกล่าว โดยมีความรู้ ในระดับต่ำ ร้อยละ 27.30 ระดับปานกลางร้อยละ 23.90 และระดับดีร้อยละ 20.82 ส่วนมารดาที่ไม่มีความรู้ถึงร้อยละ 27.98

ทัศนคติเกี่ยวกับการให้ภูมิคุ้มกันโรคฉี่หนู คอตีบ บาดทะยัก ไอกรน และ โปลิโอ พบว่า ร้อยละ 87.37 ของมารดามีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการให้ภูมิคุ้มกันโรคดังกล่าว

การได้รับภูมิคุ้มกันโรคฉี่หนู คอตีบ บาดทะยัก ไอกรน และโปลิโอ ตาม กำหนดอายุนั้น พบว่า เด็กได้รับวัคซีนป้องกันโรคฉี่หนู ร้อยละ 67.24 ได้รับวัคซีนป้องกัน โรคคอตีบ บาดทะยักและไอกรน ร้อยละ 51.19 และวัคซีนป้องกันโรคโปลิโอร้อยละ 50.51 สำหรับเหตุผลที่เด็กได้รับวัคซีนไม่ครบตามกำหนดอายุนั้น พบว่า เนื่องมาจากมารดาไม่มีเวลา พายบุตรไปรับมีร้อยละ 24.59 เนื่องจากมารดาเห็นว่าบุตรสบายดี ร้อยละ 24.59 และมารดา

ไม่ทราบกำหนดการพาบุตรไปรับวัคซีนครั้งต่อไปร้อยละ 19.67 ส่วนเหตุผลในการที่เด็กไม่เคยได้รับวัคซีนนั้น พบว่า ส่วนมากเนื่องจกมารดาเห็นว่าบุตรสบายดี ร้อยละ 40.76 เหตุผลรองลงมาคือ เนื่องจกมารดาไม่มีเวลาพาบุตรไป ร้อยละ 21.72 และมารดาไม่ทราบกำหนดการพาบุตรไปรับวัคซีน ร้อยละ 18.65

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เรื่องโรคฉีดยา คอตีบ ไอกรน บาดทะยัก และโปลิโอ ของมารดากับการได้รับภูมิคุ้มกันโรคดังกล่าวของบุตร พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 45.41$, $df = 2$, $\alpha = 0.001$)

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เรื่องการให้ภูมิคุ้มกันโรคฉีดยา คอตีบ ไอกรน บาดทะยัก และโปลิโอ ของมารดากับการได้รับภูมิคุ้มกันโรคดังกล่าวของบุตร พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 136.9$, $df = 2$, $\alpha = 0.001$)

ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติเกี่ยวกับการให้ภูมิคุ้มกันโรคของมารดากับการได้รับภูมิคุ้มกันโรคของบุตร พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 28.8$, $df = 2$, $\alpha = 0.001$)

จากผลการศึกษา แสดงให้เห็นว่า มารดาในเขตจังหวัดสงขลา ส่วนมากมีความรู้เรื่องโรค และการให้ภูมิคุ้มกันโรคฉีดยา คอตีบ บาดทะยัก ไอกรน และโปลิโอ อยู่ในระดับต่ำ เด็กส่วนมากยังไม่ได้รับภูมิคุ้มกันโรคคอตีบ บาดทะยัก ไอกรน และโปลิโอ ครบตามกำหนดอายุ และความรู้ ทัศนคติของมารดาเกี่ยวกับการให้ภูมิคุ้มกันโรคของมารดามีส่วนเกี่ยวข้องกับกรได้รับภูมิคุ้มกันโรคของบุตร.

This research were designed to study knowledge attitude and practice of mothers concerning immunization of infant and preschool children in Songkla province. The study was also conducted to investigate the relationships between maternal knowledge and their attitude toward the complete course of children immunizations. The target populations were mothers from Songkla province whose youngest child ages between seven months to six years old. The total subjects, selected by mean of purposive technique from mothers who received health service at community hospital in Songkla province, were 293 cases.

The result of this study were as follows :

It was found that 84.30 percent of mothers have basic knowledge on Tuberculosis, Diptheria, Tetanus, Pertussis and Poliomyelitis. Among those 3.41, 16.04 and 64.85 percent were noted to be good, fair and poor at the knowledge respectively. While 15.70 percent did not know anything about the disease.

The study on immunization revealed that 72.02 percent of mothers know about immunization against Tuberculosis, Diptheria, Tetanus, Pertussis and Poliomyelitis. If was found that 20.82, 23.90 and 27.30 percent have good, fair and poor knowledge on the immunization respectively. Among mothers studied 27.98 percent have no knowledge. The survey also showed that 87.35 percent of mothers have good attitude toward the immunization.

The percentages of children who obtained complete course of immunization were, 67.24 for BCG, 51.19 for DPT and 50.52 for OPV vaccinations respectively. The reason for those who could not partly obtain the complete course of vaccinations at the required age was due to the inability of the mothers to bring their children to the health service (20.45 percent) Some mothers think that their children are so well that there was no need for immunization (24.59 percent). Others did not know about schedule when to receive booster dose (19.67 percent). Some children had never been vaccinated at all, this was partially due to complete lack of knowledge of their mothers on vaccination schedule (18.65 percent). Some mothers who had the basic knowledge but were unable to take the children to the health service (21.72 percent). Some think that their children had no need for vaccination since they were very healthy (18.65 percent)

The study show that the degree of success for children to obtain complete course of immunization depends on mothers basic knowledge on the diseases themselves ($\chi^2 = 45.41$, $df = 2$, $\alpha = 0.001$), on immunization ($\chi^2 = 136.9$, $df = 2$, $\alpha = 0.001$) and on their attitude toward immunization ($\chi^2 = 28.8$, $df = 2$, $\alpha = 0.001$)

Most mothers in Songkla province had poor knowledge about the disease and the immunization program against Tuberculosis, Diphtheria, Tetanus, Pertussis and Poliomyelitis. A Small number of children obtained complete course of immunization. It seems that the

improvement of mother knowledge and attitude toward diseases and vaccinations will lead to the successful development in child immunization program.